

FIȘA DISCIPLINEI
Studiul desenului pentru restaurare
anul universitar 2025– 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Artă Sacră.
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Studiul desenului pentru restaurare (C+S)			Cod disciplină		OLR3047				
2.2. Titularul activității de curs			Asistent Univ. Dr. Grădinar Victoria								
2.3. Titularul activității de seminar			Asistent Univ. Dr. Grădinar Victoria								
2.4. Anul de studiu		III	2.5. Semestrul		2	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)		VP	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimate (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6. seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					16
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
3.5.3. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					33
3.5.4. Tutoriat					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități (exersări practice)					0
3.7 Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					77
3.9 Total ore pe semestru					125
3.10 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Teoria generala a restaurării, Metodologi restaurării picturii murale. Metodologia restaurării pe suport mobil.
4.2. De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	Participarea la prelegeri
5.2. De desfășurarea a seminarului/laboratorului	Participarea la prelegeri și studii de caz

6. Competențe specifice acumulate¹

Competențe profesionale	• Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare, cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclesială și conservării - restaurării acesteia • Identificarea, analiza, explicarea, implementarea și reprezentarea iconografică a subiectelor teologice și a elementelor de limbaj plastic (grafic și cromatic) folosite în elaborarea artefactelor și a imaginii vizuale • Soluționarea problemelor de ambientare a spațiilor plastice (abordarea compozițională, identificarea modalității de redare a subiectelor picturale în spațiile eclesiale sau civile); identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare a obiectelor de artă din patrimoniul eclesial • Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale) • Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora • Consiliere profesională și de integrare socială
Competențe transversale	• Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă • Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă • Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al	Familiarizarea studenților cu principalele tehnici ale desenului
---------------------------	--

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

disciplinei	Familiarizarea studenților cu luarea deciziei corecte în privința unor forme optime de prezentare a desenului pentru restaurare
7.2 Obiectivele specifice	Să înțeleagă contextul apariției fiecăruia dintre curențele dezvoltate în istoria restaurării Să dezvolte abilitățile argumentative ale studenților Să cunoască mijloace, ustensile și materiale ale desenului

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Definiție și categorii ale desenului în restaurare - Noțiunea de desen: definiție, funcții, importanță în restaurare - Clasificarea desenului: artistic, tehnic, științific, de analiză	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
2. Suporturi specifice desenului în restaurare - Tipuri de hârtie, pergament, carton, pânză, lemn - Alegerea suportului în funcție de tehnica și scopul desenului	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
3. Mijloace, ustensile și materiale ale desenului în restaurare - Creioane, cărbune, sanguină, pastel, tuș, acuarelă - Gume, fixative și alte materiale auxiliare	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
4. Tehnicile desenului. Noțiuni teoretice și aplicații - Desen liniar vs. desen de masă - Contur, clar-obscur, hașură, lavis	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
5. Tehnica valorății, valoarea grafică și picturală - Noțiunea de valorație și rolul său în desen - Interpretarea volumului prin valorație	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
6. Desenul de observație - Metode și principii fundamentale - Studiul formelor naturale și arhitecturale	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
7. Desenul de relevu în restaurare - Relevanța desenului de relevu în documentarea restaurărilor - Tehnici și metode utilizate	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice
8. Desenul științific în restaurare - Rolul desenului în documentarea degradărilor - Desene topografice și cartografierea daunelor	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore fizice

9. Desenul tehnic aplicat în restaurare - Schițe, secțiuni, detalii tehnice - Convenții grafice și norme specifice	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
10. Perspective și proporții în desen - Bazele perspectivei liniare și atmosferice - Studiul proporțiilor și canoanelor vizuale	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
11. Desenul analitic și studiul compoziției - Elemente de compoziție aplicate desenului - Analiza detaliată a structurii unei lucrări de artă	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
12. Reconstituirea grafică a operelor deteriorate - Metode de reconstrucție grafică și digitală - Aspecte etice și limitele reconstituirii	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore fizice
8.2 Seminar		
1. Exercițiul de contur și linie – explorarea categoriilor desenului - Realizarea de schițe rapide pentru a diferenția desenul artistic, tehnic și științific - Studiu de linie cu creion și cărbune	Aplicații practice	2 ore fizice
2. Testarea diverselor suporturi pentru desen - Compararea texturilor hârtiei și influența acestora asupra hașurii și valorății - Experimente cu hârtie netedă, poroasă și reciclată	Aplicații practice	2 ore fizice
3. Experimentarea materialelor de desen - Testarea creionului (HB, 2B, 4B), cărbunelui și sanguinei pentru redarea volumului - Observații asupra efectului diferitelor mijloace asupra desenului	Aplicații practice	2 ore fizice
4. Exerciții de hașură și lavis - Aplicarea diferitelor tehnici de hașură (paralelă, încrucișată, circulară) - Utilizarea lavisului simplu cu creion sau cărbune și estomparea manuală	Aplicații practice	2 ore fizice

5. Studiu de valorație pe forme geometrice • Desenarea cubului, sferei și cilindrului cu accent pe valorație • Redarea volumului doar prin hașură și clar-obscur	Aplicații practice	2 ore fizice
6. Desen de observație – natură statică simplă • Realizarea unui desen de obiecte comune (fructe, vase, țesături) • Atenție la compoziție, proporții și umbre	Aplicații practice	2 ore fizice
7. Exercițiu de desen de relevu simplificat • Schițarea unui element arhitectural (coloană, arcadă) după fotografie • Redarea proporțiilor și detaliilor esențiale	Aplicații practice	2 ore fizice
8. Documentarea desenată a degradărilor • Schițarea unor tipuri de degradare pe imagini tipărite • Exercițiu de redare grafică a fisurilor, exfolierilor, lacunelor	Aplicații practice	2 ore fizice
9. Exercițiu de perspectivă lineară și atmosferică • Construirea unei perspective simple cu puncte de fugă • Studiu de profunzime prin gradația tonurilor	Aplicații practice	2 ore fizice
10. Analiza proporțiilor și compoziției într-o lucrare de artă • Reproducerea schematică a unei lucrări celebre în creion • Identificarea și marcarea liniilor de forță și proporțiilor	Aplicații practice	2 ore fizice
11. Reconstituirea grafică a unei părți lipsă dintr-o imagine • Completarea unei imagini fragmentare folosind logica formei și a compoziției • Exercițiu de creativitate bazat pe analiza stilistică	Aplicații practice	2 ore fizice

12. Prezentare și analiză comparativă a desenelor realizate • Expunerea desenelor realizate în cadrul seminariilor • Discuții asupra progresului, dificultăților și strategiilor aplicate	Aplicații practice	2 ore fizice
BIBLIOGRAFIE 1. Lucrări generale despre desen și tehnici grafice • Constantinescu, Mihail. <i>Desen și compoziție plastică</i>. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1982. • Popescu, Vasile. <i>Desenul artistic și tehnic</i>. București: Editura Tehnică, 1980. • Gheorghiu, Valentin. <i>Arta desenului</i>. București: Editura Meridiane, 1979. • Goldschneider, Ludwig. <i>Desenul de-a lungul secolelor</i>. București: Editura Meridiane, 1972. 2. Studii despre materiale și tehnici • Ionescu, Alexandru. <i>Materiale și tehnici în artele plastice</i>. București: Editura Meridiane, 1994. • De Mayerne, T. <i>Tratat despre tehnicile picturale</i>. București: Editura Meridiane, 1982. • Cennini, Cennino. <i>Tratatul despre pictură</i>. Trad. în română. București: Editura Meridiane, 1977. 3. Desenul de observație și studiul valorății • Nicolae, Gheorghe. <i>Desen și percepție vizuală</i>. București: Editura ART, 2011. • Ruskin, John. <i>Elemente de desen</i>. București: Editura Humanitas, 2006. • Betty, Edwards. <i>Desenul dincolo de ochi: cum să vezi prin desen</i>. București: Editura Art, 2010. 4. Desenul aplicat în restaurare și conservare • Petrescu, M. <i>Tehnici de reprezentare grafică în restaurare</i>. București: Editura Universitară, 2015. • Brandi, Cesare. <i>Teoria restaurării</i>. Trad. în română. București: Editura Meridiane, 1996. • Ionescu, Ion. <i>Documentarea în restaurare: metode și practici</i>. București: Editura ACS, 2018. 5. Desenul tehnic și perspective • Iorga, Ion. <i>Perspective și proporții în desenul artistic și tehnic</i>. București: Editura Tehnică, 1993. • Dürer, Albrecht. <i>Despre măsurarea cu rigla și compasul</i>. Trad. în română. București: Editura Meridiane, 1974. • Laseau, Paul. <i>Schița și desenul de arhitectură</i>. București: Editura Universitară Ion Mincu, 2009.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiile de caz și lucrările practice se efectuează pe piese aflate în custodia laboratorului didactic al facultății.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Participare la prelegeri</i>	Lucrare practică la finalul semestrului	40%
10.5 Seminar/laborator	<i>Participare la seminarii</i>	Verificare pe parcursul semestrului	60%
10.6 Standard minim de performanță: Cunoașterea teoretică a principiilor și tehnicilor care gestionează prezentarea finală a picturii de panou.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

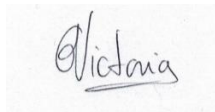
Nu se aplică

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

29. 03. 2025

Data avizării în departament:

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".